

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ТА ПРОБЛЕМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ МЕДИЧНИХ ГАРАНТІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Назаркіна В.М., Колесник В.М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

economica@nuph.edu.ua

Під час військових дій у багатьох містах України виникли певні обмеження щодо своєчасного отримання рецептів і відповідних ЛЗ, у зв'язку з чим до законодавства було внесено відповідні зміни. Пацієнтам із хронічними захворюваннями важливо не припиняти приймати ЛЗ, які призначив лікар. В умовах воєнного стану українці можуть отримувати “Доступні ліки” як за електронним, так і за паперовим рецептом. Завдяки цьому навіть під час перебоїв з електроенергією чи інтернетом лікар зможе виписати рецепт, а аптека – його погасити. НСЗУ відшкодовує аптекам вартість ЛЗ як за електронним, так і за паперовим рецептом.

Відповідно до даних НСЗУ обслуговування за програмою «Доступні ліки» здійснюють 1060 аптечних закладів із договором, всього 12 269 місць відпуску ЛЗ за рецептами, з них 7900 аптек відпустили ЛЗ протягом останнього тижня, 1037 – від 8 до 30 днів, 405 – від 31 до 90 днів, понад 3 місяці – 939, і 1908 аптечних закладів взагалі не відпускали ЛЗ за рецептами. Наразі у програмі реімбурсації беруть участь 9708 відділень ПМСД і 12 367 аптек. Перша найближча аптека у середньому розташована на відстані 7,1 км (медіана – 4,48), друга – на відстані 9, 3 км (медіана – 6,7). Серед законтракованих аптек та аптечних пунктів 83,2% місць відпуску знаходяться у містах, 11,1% - у СМТ, 5,8% - у сільській місцевості. За організаційно-правовою формою переважна більшість аптечних закладів (91,8%) – приватної форми власності (без ФОП), комунальної форми – 4,3%, ФОП – 3,8%. За територіальним принципом розподіл виглядає таким чином. Найбільша кількість аптек, що беруть участь в Урядовій програмі, знаходиться у

Дніпропетровській (1189, що становить 9,75% від загальної кількості законтракованих аптечних закладів) та Львівській області (927 – відповідно 7,6%), м. Києві (9,5%, тобто 1154 місць відпуску ЛЗ). Так, за досліджуваний період у Дніпропетровській області було погашено близько 4,73 млн рецептів, у Харківській – 3,07 млн, Львівській – 2,82 млн, м. Києві – 2,19 млн, Вінниці – 2,12 млн, Запорізькій – 2,06 млн, Одеській – 1,97 млн. Найменша кількість таких аптек – у Луганській області (45) та Херсонській (90), при цьому ЛЗ за урядовою програмою у цих областях не відпускалися більше 3 міс.

Варто зауважити, що найбільші проблеми наразі пов'язані з відпуском інсулінів за е-рецептами. Місць відпуску за рецептами наразі 10 854, протягом останнього тижня відпускали препарати інсуліну 2185 аптек, а 6114 – взагалі не відпускали ЛЗ. За даними НСЗУ, наразі до урядової програми включено 9 груп захворювань, 618 препаратів (56 МНН) 100 виробників. За період дії програми з 2019 р. за 43,8 млн рецептів було відпущено 91,9 млн упаковок ЛЗ (233 млрд добових доз), сума відшкодування становить 5,7 млрд.

За кількістю погашених рецептів лідерами є Бісопролол КВ 5 мг №30 – за досліджуваний період було відпущено 1290 718 рецептів, Амлодипін КВ 10 мг №30 – 1038 251, Метформін Тева 1000 мг №30 – 997 181 рецептів. Найбільш активно програма працює у Дніпропетровській (4,7 млн рецептів), Харківській (3 млн), Львовській області (2,8 млн) та м. Київ (2,2 млн рецептів).

Варто зауважити, що навіть в умовах війни (протягом 2022-2023 рр.) в рамках урядової програми реімбурсації було погашено 10,7 млн рецептів, відпущено 22,6 млн упаковок життєво важливих ЛЗ (61 млрд добових доз), сума відшкодування становить 2,6 млрд. Найбільш часто відпускали такі препарати: Магнікор 75 мг табл. №30 – 372,7 тис., а також №100 – 263,7 тис., Бісопролол КВ 5 мг – 326,5 тис. рецептів. Кількість погашених рецептів за областями така: Дніпропетровська область (1293 тис. рецептів, що становить 12%), Львівська (759 тис. – 7%), Вінницька – 590 тис. (5,5%), м. Київ – 563 тис. (5,3%).